

4A SINIFI TÜRKÇE DERSİ 1.DÖNEM 1.SINAVI İÇİN DERS KONULARI VE DERS NOTLARI

DERS KONULARI

HAZIRLAYAN: SIDIKA GÜLSOY

1. Konu
2. Ana fikir
3. Ana duygu
4. İçeriğe uygun başlık
5. Gerçek ve hayali öğeler
6. Eş anlamlı kelimeler
7. Zıt anlamlı kelimeler
8. Noktalama işaretleri
9. Harf bilgisi

1.KONU: Bütün metinlerin bir konusu vardır. Konu, metinde ele alınan düşünce, durum, olay ya da sorundur. Okuduğumuz ya da dinlediğimiz bir metnin konusunu bulmak için "Bu metinde ne anlatılıyor?" veya "Bu metin ne hakkındadır?" sorularına yanıt aranır.

(Bu konu ile ilgili Türkçe ders kitabı sayfa 17'de bilgi var.)

*** Bu konuya çalışırken evde okuduğunuz hikayelerin konularını velilerinizle paylaşabilir ve ders kitabımızdaki işlediğimiz metinlerinde hangi konu ile ilgili yazıldıklarını tekrar edebilirsiniz.

2.ANA FİKİR: Bütün metinlerin bir konusu olduğu gibi ana fikri de vardır. Ana fikir, yazarın metnini yazarken okuyucuya vermek istediği mesajdır. Bir metnin ana fikrini bulmak için "Bu metinde bize ne anlatılmak istenmektedir?" sorusunun cevabı aranır.

Metnin ana fikri bir cümleyle ifade edilir.

(Bu konu ile ilgili Türkçe ders kitabı sayfa 17'de bilgi var.)

*** Bu konuya çalışırken evde okuduğunuz hikayelerin ana fikirlerini velilerinizle paylaşabilir ve ders kitabımızdaki işlediğimiz metinlerin ana fikirlerini bularak tekrar edebilirsiniz.

ÖRNEK

“Gurbet” insanın doğup büyüdüğü memleketinden uzak yerlerde yaşamasıdır. Uzun yıllar gurbette yaşayan insanlar memleket hasreti çekerler. Kimi belli zaman aralıklarıyla ya da özel günlerde memleketlerine dönebilirken kimisi de yıllarca dönemez. Kim bilir ne zordur yurdundan sevdiklerinden uzakta yaşamak, ne zordur gurbet çekmek.

Metnin Konusu: Gurbet

Metnin Ana Fikri: Gurbette yaşamanın zorlukları

3.ANA DUYGU: Okuduğumuz ya da dinlediğimiz bir şiirin bizde uyandırdığı duyguya ana duygu denir. Şiirin ana duygusunu bulmak için “Bu şiir bize hangi duyguları hissettiriyor?” sorusu sorulur.

ÖRNEK

ÇOCUKLAR

Ne sevimli şu çocuklar,
Altın gibi kalpleri var.
Oynayarak eğlenirler,
Neler neler öğrenirler.

Çocuk yurdun temeli,
Yükselmektir emeli.
Herkes bunu bilmeli,
Ona değer vermeli.

Şiirin Konusu: Çocuklar

Şiirin Ana Duygusu: Çocuklara verilen değer

4.İÇERİĞE UYGUN BAŞLIK: Metnin içeriği ile ilgili ipucu veren ilk bölümdür. Metnin başlığı metnin içeriği ile uyumlu olmalıdır.

5.GERÇEK ve HAYALİ ÖGELER: Metinlerde gerçek hayatta olabilecek ya da olması mümkün durum, kişi ya da olaylar gerçek unsurlar olarak adlandırılır. Gerçek hayatta olması mümkün olmayan durum, kişi ya da olaylar hayali unsurlar olarak ifade edilir.

ÖRNEK

Kalemimin üstüne binip hayal dünyasının pembe bulutlarına yol aldım. (**Hayal**)

Kalemimin ucu kırılınca yazımı yazmakta biraz geciktim. (**Gerçek**)

6. EŞ ANLAMLI (ANLAMDAŞ) KELİMELEER: Yazılışı ve okunuşu farklı, anlamları aynı olan kelimelere denir.

Örnek: Ablam bana kitap hediye etti.

Ablam bana kitap armağan etti.

Örnek: Yaşlı amcanın gözleri iyi görmüyordu.

İhtiyar amcanın gözleri iyi görmüyordu.

***Benim sizlere ödev olarak gönderdiğim eş anlamlı kelimeleri defterinizden tekrar edip o kelimelerle ilgili velinizle beraber yeni cümleler kurun.

7.ZIT (KARŞIT) ANLAMLI KELİMELEER: Anlamları birbirinin karşıtı olan kelimelere denir.

Örnek: Siyah renk bir gömlek aldım.

Beyaz renk bir gömlek aldım.

Örnek: Matematik sınavı çok kolaydı.

Matematik sınavı çok zordu.

***Benim sizlere ödev olarak gönderdiğim zıt anlamlı kelimeleri defterinizden tekrar edip o kelimelerle ilgili velinizle beraber yeni cümleler kurun.

8.NOKTALAMA İŞARETLERİ: Yazının anlaşılmasını kolaylaştırmak, cümleleri ayırmak, anlamı etkili kılmak için kullanılan işaretlere denir.

Nokta: *Cümlenin sonuna konur.

Merdivenleri yavaş yavaş çıktım.

*Bazı kısaltmaların sonuna konur.

Dr. (doktor), Cad. (cadde), s. (sayfa), ing. (İngilizce), vb.

*Sayılardan sonra sıra bildirmek için konur.

3. 16. II. 20. Sokak vb.

*Tarihlerin yazılışında gün, ay ve yılı gösteren sayıları birbirinden ayırmak için kullanılır.

29.10.1923'te Cumhuriyet ilan edildi.

*Saat ve dakika gösteren sayıları birbirinden ayırmak için konur.

Tren 09.15'te kalktı.

*Genel ağ adreslerinde kullanılır.

<http://tdk.org.tr>

Virgül: *Birbiri ardınca sıralanan eş görevli kelime ve kelime gruplarının arasına konur.

Faruk uzun boylu, sarı saçlı, mavi gözlüydü.

*Sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için kullanılır.

Geldim, gördüm, ihtiyaçlarımı aldım, dönüyorum.

*Uzun cümlelerde işi yapan kişiyi belli etmek için kullanılır.

Hanife, bütün bir yıl düzenli çalışarak sınıfını geçmeyi hak etti.

*Hitap için kullanılan kelimelerden sonra konur.

Sayın Başkan, aramıza hoş geldin.

Üç Nokta: *Anlatım olarak tamamlanmamış cümlelerin sonuna konur.

Pazardan ne almadık ki: elma, portakal, mandalina, armut...

*Alıntılarda başta, ortada ve sonda alınmayan kelime veya bölümlerinyerine konur.

...işte o an sanki bambaşka bir insan oldu...

Ünlem İşareti: *Sevinç, kıvanç, acı, korku, şaşma gibi duyguları anlatan cümle veya ibarelerin sonuna konur.

Ne mutlu Türk'üm diyene!

Eyvah, vazoyu kırdım!

Eyvah! Vazoyu kırdım.

*Seslenme, hitap ve uyarı sözlerinden sonra konur.

Ordular! İlk hedefimiz Akdeniz'dir, ileri!

Eyvah, vazoyu kırdım!

Soru İşareti: *Soru eki veya sözü içeren cümle veya sözlerin sonuna konur.

Akşam yemeğini ne zaman yiyeceğiz?

*Soru bildiren ancak soru eki veya sözü içermeyen cümlelerin sonuna konur.

Okuldaki memur bana dönerek:

— Adınız?

***Soru eki kendisinden önce gelen kelimedenden ayrı yazılır ve o kelimeye bağlı olarak **mı/mi/mu/mü** olabilir: Kaldı mı? Sen de mi geldin? Olur mu? İnsanlık öldü mü?

*Soru ekinden sonra gelen ekler, bu eke bitişik olarak yazılır: Verecek misin? Okuyor muyuz? Çocuk muyum? Gelecek miydi? Güler misin, ağlar mısın?

Uzun Çizgi: Yazıda satır başına alınan konuşmaları göstermek için kullanılır.

Annesi Arda'ya seslendi:

- Kalk, okula geç kalacaksın.
- Tamam anneciğim, hemen kalkıyorum.

Kesme İşareti: *Özel adlara getirilen çekim ekleri kesme işareti ile ayrılır.

Emre'nin bugün Aydın'a gitmesi gerekiyor.

*Kişi adlarından sonra gelen saygı ve unvan sözlerine getirilen ekleri ayırmak için konur.

Nihat Bey'e, Ayşe Hanım'dan, Mahmut Efendi'ye gibi.

*Kısaltmalara getirilen ekleri ayırmak için konur.

TBMM'nin, TDK'nin, MEB'e, BM'de gibi.

*Sayılara getirilen ekleri ayırmak için konur.

1985'te, 8'inci, 2'nci kat gibi.

*Belirli bir tarih bildiren ay ve gün adlarına gelen ekleri ayırmak için konur

Başvurular 17 Aralık'a kadar sürecek.

*** "-ler" eki özel isimden kesme işareti ile ayrılmaz. Aliler, Buseler, Ayşeler gibi.

Tırnak İşareti: *Başka bir kimseden veya yazıdan olduğu gibi aktarılan sözler tırnak içine alınır.

Atatürk'ün "Hayatta en hakiki mürşit ilimdir." Sözü bilime verdiği önemi gösterir.

*Özel olarak vurgulanmak istenen sözler tırnak içine alınır.

Bugünlerde okullarda "değerler eğitimi" üzerinde çalışmalar yapılıyor.

*Cümle içerisinde eserlerin ve yazıların adları ile bölüm başlıkları tırnak içine alınır.

Sınıfta "Çalıkuşu" romanı üzerine iyi bir konuşma yaptım.

